

UDENRIGSMINISTERIET

EUKOOR, sagsnr.: 25/27154

Den 3. juli 2025

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. juli 2025

SAMLENOTAT

1. Ruslands aggression mod Ukraine	2
- Politisk drøftelse	2
KOM-dokument foreligger ikke.	2
2. Situationen i Mellemøsten	4
- Politisk drøftelse	4
KOM-dokument foreligger ikke.	4
3. Georgien	6
- Politisk drøftelse	6
KOM-dokument foreligger ikke.	6
4. EU's kommende Middelhavspagt og Middelhavsunionen	8
- Politisk drøftelse	8
KOM-dokument foreligger ikke.	8

1. Ruslands aggression mod Ukraine

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Rådsmødet forventes at fokusere på de aktuelle fredsforhandlinger, og hvordan EU generelt kan støtte Ukraine, herunder i forhold til udvidelsesprocessen, samt hvordan EU kan opretholde det politiske og økonomiske pres på Rusland. For så vidt angår EU's militære støtte til Ukraine ventes EU's repræsentant for udenrigsanliggender, Kaja Kallas, blandt andet at gøre status over målsætningen om, at EU-landene skal levere 2 mio. stk. artilleriammunition til Ukraine i 2025. Den ukrainske udenrigsminister ventes at deltage virtuelt i begyndelsen af mødet. Regeringen finder det afgørende at fortsætte langsigtet og tilstrækkelig militær støtte til Ukraine og støtter op om de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, der kan opnås enighed om i EU.

2. Baggrund

Der er fortsat meget begrænset fremgang i forhandlingerne mellem Rusland og Ukraine på trods af Trump-administrationens forsøg på at afslutte krigen hurtigst muligt. Parterne mødtes den 16. maj og 2. juni 2025 i Istanbul til direkte forhandlinger for første gang siden foråret 2022. Her blev der indgået aftaler om fangeudvekslinger, men Rusland har fortsat ikke accepteret et forslag om at indgå en 30-dages fuld og ubetinget våbenhvile og giver heller ikke udtryk for at ville slække på sine maksimalistiske krav.

Trump og Zelenskyj havde en bilateral samtale i marginen af NATO-topmødet d. 25. juni. Mødet er det første siden præsidenterne mødtes i Vatikanet i april. Både Zelenskyj og Trump har efterfølgende omtalt mødet i positive vendinger. Derudover udtrykte Trump, at Putin skal afslutte krigen i Ukraine, og at han ville drøfte dette med ham.

Rådsdrøftelsen ventes at fokusere på, hvordan EU kan opretholde det politiske og økonomiske pres på Rusland, samt hvordan EU generelt kan støtte Ukraine, herunder i forhold til udvidelsesprocessen. For så vidt angår EU's militære støtte til Ukraine ventes EU's repræsentant for udenrigsanliggender, Kaja Kallas, blandt andet at gøre status over målsætningen om, at EU-landene skal levere 2 mio. stk. artilleriammunition til Ukraine i 2025.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes fokus at være på aktuelle fredsforhandlinger og EU's støtte til Ukraine. Den ukrainske udenrigsminister forventes at deltage virtuelt i begyndelsen af mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Den politiske drøftelse ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat bred opbakning blandt medlemslandene til politisk, militær og civil støtte til Ukraine. Der forventes overordnet bred enighed om nødvendigheden af fortsatte leverancer af militær støtte til Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fortsætter støtten til Ukraine både politisk, militært og civilt. Det er afgørende, at der sikres langsigtet og tilstrækkelig finansiering af militær støtte til Ukraine, både bilateralt og gennem EU, så længe dette er nødvendigt. Regeringen støtter fortsat op om de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, der kan opnås enighed om i EU.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. juni 2025.

2. Situationen i Mellemøsten

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Ift. Israel/Palæstina forventes fokus på den bekymrende situation i Gaza og på Vestbredden samt på arbejdet for at fremme en to-statsløsning. Regeringen bakker op om hidtidige EU-erklæringer, herunder opfordring til en varig våbenhvile og frigivelse af alle gidsler, opfordring til, at Israel tillader fuld humanitær adgang til Gaza og ophæver restriktioner på humanitære aktørers evne til at operere i Gaza og på Vestbredden samt støtte til Det Palæstinensiske Selvstyre og fordømmelse af den yderligere eskalering på Vestbredden. Fsva. Iran ventes fokus at være på status for genoptagelse af atomforhandlingerne i kølvandet på de gensidige angreb mellem Iran og Israel i juni samt de efterfølgende amerikanske angreb på tre iranske atomanlæg. Regeringen støtter EU's fælles linje om, at diplomatiske forhandlinger er den eneste farbare vej til en varig løsning på atomspørgsmålet samt, at Iran aldrig må besidde atomvåben.

2. Baggrund

Israels luft- og landoffensiv i Gaza fortsætter, og der er fortsat stærke restriktioner på adgangen til humanitær nødhjælp. FN's humanitære koordinationskontor, OCHA, advarede den 4. juni om øget sandsynlighed for hungersnød i Gaza inden for få måneder. Gaza Humanitarian Foundation (GHF) begyndte den 26. maj at operere uden deltagelse fra FN, der ser mekanismen som uforenelig med basale humanitære principper. Adskillige af GHF's uddelinger af nødhjælp har ført til skud mod og drab på civile. Ifølge sundhedsmyndighederne i Gaza er samlet mindst 549 mennesker dræbt og over 4.000 mennesker såret i forsøg på at få adgang til nødhjælp siden den 27. maj. FN's Generalforsamling vedtog den 12. juni en resolution med fokus på den humanitære situation i Gaza. Danmark co-sponsorerede resolutionen og stemte ja sammen med i alt 149 lande. Det Europæiske Råd udtrykte i sine konklusioner af 27. juni bl.a. sin stærke utilfredshed med den humanitære situation i Gaza og de uacceptabelt høje civile tabstal og opfordrede Israel til fuldstændigt at løfte sin blokade af Gaza og tillade fuld humanitær adgang. Ifølge sundhedsmyndighederne i Gaza er over 56.100 dræbt og over 132.200 såret siden den 7. oktober 2023. Af de tilbageværende 50 israelske gidsler i Gaza menes 22 at være i live.

På Vestbredden har den israelske militære operation indledt den 21. januar særligt haft store konsekvenser for en række byer og flygtningelejre i det nordlige Vestbredden, hvor omkring 40.000 fortsat er fordrevet fra deres hjem. Samtidigt er bosætteraktiviteter øget og bosættervolden eskaleret. Tre palæstinensere meldtes dræbt i forbindelse med, at et stort antal bosættere den 26. juni angreb den palæstinensiske landsby Kafr Malik.

I forbindelse med seneste rådsmøde den 23. juni annoncerede HRVP Kallas at gennemgangen af Israels efterlevelse af EU-Israel associeringsaftalens artikel 2 om respekt for menneskerettigheder og demokratiske principper nu var gennemført, at gennemgangsrapporten var offentligt tilgængelig, og at hun som første skridt i de videre drøftelser nu ville vende gennemgangens resultater med Israel med henblik på at ændre situationen på jorden.

Israel gennemførte natten til fredag den 13. juni en række omfattende luftangreb rettet mod Iran, herunder dens militære ledere, atomfaciliteter og atomforskere. Iran svarede hurtigt igen med angreb mod Israel med i omegnen af 100 droner. Siden fandt gentagne bølger af angreb sted fra begge sider, efterfulgt af målrettede amerikanske angreb mod tre atomanlæg i Natanz og Isfahan samt Fordow-anlægget den 22. juni. Dagen efter gennemførte Iran et angreb mod den amerikanske Al-Udeid base i Qatar. Angrebet var ifølge USA forvarslet og medførte ikke skade på hverken personer, materiel eller bygninger. Trump annoncerede senere den 23. juni en våbenhvile mellem Iran og Israel. Våbenhvilen er siden blevet opretholdt trods indledningsvis brud fra begge parter. Det Europæiske Råd hilste i sine konklusioner den 26. juni våbenhvilen velkommen, understregede at Iran aldrig må komme i besiddelse af atomvåben, og at EU vil fortsætte sin indsats for at bidrage til en varig løsning på det iranske atomspørgsmål gennem forhandlinger.

3. Formål og indhold

Ift. Israel/Palæstina forventes fokus på behovet for en varig våbenhvile og frigivelse af alle gidsler samt på den katastrofale humanitære situation i Gaza, herunder Israels restriktioner på humanitær nødhjælp til Gaza og drabene af civile under levering af nødhjælp. Der ventes ligeledes fokus på den bekymrende udvikling på Vestbredden samt på arbejdet for at fremme en to-statsløsning. Dertil forventes yderligere drøftelser af EU-gennemgangen af Associeringsaftalens artikel 2. Ift. Iran forventes fokus at være på EU's muligheder for at bidrage til det diplomatiske spor og genoptagelsen af atomforhandlingerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Trods velkendte forskelle ift. Israel/Palæstina-konflikten er der bred enighed om behovet for en varig våbenhvile, forbedring af den humanitære situation i Gaza, støtte til Det Palæstinensiske Selvstyre samt behovet for en to-statsløsning. Ift. atomforhandlingerne med Iran er der i EU bred opbakning til at søge en diplomatisk og varig løsning, samt at Iran ikke må besidde atomvåben.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om hidtidige EU-erklæringer om Israel/Palæstina, som bl.a. opfordrer til, at parterne vender tilbage til fuld efterlevelse af den hidtidige aftale, herunder med frigivelse af alle gidsler og indgåelse af en varig våbenhvile samt forbedring af den humanitære situation, herunder uhindret humanitær adgang. Dertil fordømmes den yderligere eskalering på Vestbredden og ethvert forsøg på at hindre UNRWA's evne til at udføre sit mandat. Regeringen bakker op om bestræbelserne på at fremme en to-statsløsning, herunder gennem at styrke og reformere Det Palæstinensiske Selvstyre. Regeringen støtter EU's linje vedrørende den seneste eskalering med Iran, som bl.a. opfordrer til deeskalering, respekt for folkeretten, at Iran ikke må besidde atomvåben, samt at en diplomatisk løsning er den eneste farbare vej.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. juni 2025.

3. Georgien

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af den politiske situation i Georgien, herunder hvordan EU bør reagere på den bekymrende udvikling. Regeringen bakker op om en stærk reaktion fra EU's side for at sende et klart signal til den georgiske regering og vise støtte til Georgiens overvejende pro-europæiske befolkning.

2. Baggrund

Siden foråret 2024 har situationen i Georgien udviklet sig i en tiltagende repressiv retning. I kølvandet på det kritiserede georgiske parlamentsvalg i oktober 2024 og den georgiske regerings udmelding om "udsættelse" af EU-optagelsesforhandlinger indtil 2028 opstod der store folkelige demonstrationer i de større byer i Georgien, som blev mødt af politivold. Trods indsamling af bevismateriale er ingen politifolk blevet sigtet for den grove politivold. De pro-europæiske demonstrationer fortsætter på 8. måned.

Inden for den sidste måned er adskillige oppositionsledere blevet anholdt og varetægtsfængslet. Endvidere er fem oppositionsledere idømt syv til otte måneders fængsel og to års forbud mod at indtage offentlige tillidshverv. Ligeledes har regeringspartiet meldt journalister, aktivister og politikere til politiet for at kritisere regeringen på sociale medier. Det civile råderum indskrænkes fortsat med bl.a. fængslinger, store bøder, overvågning samt ransagninger af aktivisters private hjem.

Den georgiske regering har særligt siden årsskiftet gennemført en række stramninger af lovgivningen, herunder en ny, strammere fremmedagentlov, en repressiv medielov, samt regulering vedrørende den internationale udviklingsbistand til Georgien, hvorefter udenlandske donorer skal have projekter godkendt af myndighederne. Lovstramningerne omfatter strengere straffe, herunder for verbale fornærmelser mod politibetjente samt begrænsninger af forsamlingsfriheden.

Ligesom EU har Danmark og en række andre medlemsstater gentagne gange udtrykt dyb bekymring over den demokratiske tilbagegang i Georgien. Ligeledes har Danmark fordømt fængslingerne af oppositionsledere og undertrykkelsen af civilsamfund og uafhængige medier.

Situationen i Georgien blev senest drøftet på udenrigsrådsmødet den 23. juni 2025. Ligeledes har situationen i Georgien været drøftet ved flere andre rådsmøder med udgangspunkt i konkrete forslag til handlemuligheder. Dette har resulteret i iværksættelsen af flere tiltag, herunder begrænsning af politiske kontakter med den georgiske regering, berøttelse af ny støtte gennem den Europæiske Fredsfacilitet, stop for EU-budgetstøtte til den georgiske regering, stop for teknisk assistance samt indførelsen af visumkrav for georgiske tjeneste- og diplomatpas.

I Kommissionens årlige udvidelsesrapport konstateres med baggrund i den georgiske regerings ageren siden foråret 2024, at landets EU-tilnærmelse er bragt i fare, og at udvidelsesprocessen de facto er sat i bero. Det sker med budskabet om, at EU's dør fortsat står åben på velkendte betingelser, der foruden ni skridt, som blev opstillet af DER i juni 2022, nu også tæller tilbagekaldelse af bl.a. "fremmedagentloven", samt at regeringen i øvrigt skal afholde sig fra skridt, der underminerer retsstaten og grundlæggende rettigheder.

3. Formål og indhold

Drøftelsen ventes at have fokus på, hvordan EU bør reagere på den seneste tids udvikling i Georgien, herunder den fortsatte demokratiske tilbagegang og eskalerende undertrykkelse af opposition, civilsamfund og medier.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til at drøfte, hvordan EU bør reagere på situationen i Georgien. Det store flertal af medlemslande ser med stor bekymring på situationen – dog med forskelle i synspunkterne på, hvilke konkrete handlemuligheder, der skal bringes i spil.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om en stærk reaktion fra EU's side med henblik på at sende et klart signal til Georgiens regering om, at den bør stoppe undertrykkelsen og den repressive anvendelse af retsforfølgelse af civilsamfund og opposition, trække de repressive lovtiltag tilbage og generelt respektere demokratiske og grundlæggende rettigheder.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg på mødet den 13. december 2024 til orientering.

4. EU's kommende Middelhavspagt og Middelhavsunionen

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Forud for lanceringen af EU's kommende Middelhavspagt i efteråret ventes Middelhavspagten og reform af Middelhavsunionen drøftet. Ift. Middelhavspagten forventes en drøftelse af muligheder og udfordringer for styrket samarbejde med landene i det Sydlige Naboskab, herunder med forventet fokus fra EU på bl.a. energiområdet, migration, sikkerhed og regional stabilitet, vandforsyning, klima samt handel og investeringer. Regeringen bakker op om indgåelse af Middelhavspagten. Der ventes afholdt udenrigsministtermøde mellem EU og de Sydlige Naboskabslande dagen før rådsmødet. Ift. Middelhavsunionen forventes drøftelsen at være centreret omkring den igangværende reformproces.

2. Baggrund

EU ventes til oktober at lancere en ny Middelhavspagt i form af en fællesmeddelelse mellem EU's Fælles Udenrigstjeneste og EU-Kommissionen. Middelhavspagten skal udgøre den politiske og strategiske ramme for EU's engagement med EU's Sydlige naboskab (Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina, Tunesien og Syrien). Middelhavspagten bygger dermed videre på New Agenda for the Mediterranean fra 2021, som i dag danner den politiske og strategiske ramme for EU's partnerskabstilgang til regionen samt udmøntningen for EU-udviklingsmidler (NDICI) hertil.

Middelhavspagten forventes bl.a. at sætte prioriteter og definere indsatsområder under EU's udviklingsinstrument (NDICI) samt EU's strategiske partnerskaber med udvalgte lande i regionen. Pagten forventes at have fokus på bl.a. energiområdet, migration, sikkerhed og regional stabilitet, vandforsyning, klima samt handel og investeringer. EU-Kommissionen har i foråret 2025 afholdt konsultationer med naboskabslandene og EU-medlemslandene. Danmark har overfor EU tilkendegivet, at der fra dansk side lægges vægt på at fremme ligeværdige partnerskaber af gensidig interesse og øget integration af EU's instrumenter, herunder udviklings- og handelspolitikken. Herudover ses der fra dansk side gerne styrket samarbejde inden for migration, handel og udvikling, grøn omstilling og sikkerhed.

I tillæg til drøftelsen på rådsmødet ventes Middelhavspagten ligeledes at blive drøftet under det forventede udenrigsministtermøde mellem EU og de Sydlige Naboskabslande dagen forud for rådsmødet.

Middelhavsunionen er et komplementerende forum for dialog og samarbejde inden for politiske, økonomiske og sociale relationer mellem EU og middelhavslandene. Medlemmerne udgøres af EU's 27 medlemslande og 16 middelhavslande, herunder de sydlige naboskabslande samt desuden Albanien, Bosnien og Hercegovina, Mauretanien, Monaco, Montenegro og Tyrkiet. Forummet har fokus på at fremme økonomisk og social fremgang i de deltagende lande og identificerer bl.a. konkrete projekter som bidrag hertil. Reformprocessen af Middelhavsunionen har fokus på, hvilken rolle forummet skal spille som dialogforum mellem EU's medlemslande og øvrige medlemslande samt dets komplementaritet med Middelhavspagten.

3. Formål og indhold

Drøftelsen af Middelhavspagten og Middelhavsunionen sker forud for lancering af pagten i efteråret og dagen efter, at der ventes afholdt udenrigsministtermøde mellem EU og de Sydlige Naboskabslande. Drøftelsen forventes at have fokus på de muligheder og udfordringer, som Middelhavspagten skal adressere. Fra EU's side forventes fokus særligt at være på energiområdet, migration, vandforsyning, klima, landbrug, handel og investeringer, mellemfolkeligt samarbejde, mobilitet samt sikkerhed og forsvar.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være bred enighed blandt EU's medlemslande om indgåelsen af Middelhavspagten og dens hovedtematikker, herunder at arbejde for styrkede partnerskaber med landene i regionen til gensidig gavn. Dette idet landene i regionen udgør vigtige samarbejdspartnere for at adressere en bred vifte af strategiske muligheder og udfordringer af interesse for EU's medlemslande, herunder inden for migration, grøn omstilling, sikkerhed og regional stabilitet samt handel og investeringer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om Middelhavspagten, herunder styrkelse af EU's ligeværdige partnerskaber med de Sydlige Naboskabslande ikke mindst indenfor for EU's strategiske interesseområder såsom migration, grøn omstilling, handel og investeringer samt sikkerhed. Danmark støtter ligeledes generelt op om arbejdet i Middelhavsunionen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Middelhavspagten har ikke før været forelagt Folketingets Europaudvalg. Derimod har Middelhavspagtens forgænger, New Agenda for the Mediterranean, senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2022.